

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ

An Analysis of Factors Affecting the Knowledge Management of Students
at Thailand National Sports University, Bangkok Campus

ขวัญเกล้า ศรีโสภะ*

Kwanklao Srisopha

สาขาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

English, Faculty of Liberal of Arts,

Thailand National Sports University, Chon Buri Campus

ธนริศย์ ธนัยอุดมพัฒน์

Thanarit Thanaiudompat

สาขาการจัดการการกีฬา การท่องเที่ยวและนันทนาการ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

Sports, Tourism and Recreation management,

Faculty of Liberal of Arts, Thailand National Sports University,

Chon Buri Campus

สุกัญญา ฤทธิงาม

Sukanya Ritngam

สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ

Physical Education, Faculty of Education,

Thailand National Sports University, Bangkok Campus

Corresponding author, e-mail: ajkwan.s@gmail.com*

วันที่รับบทความ (Received): 3 มีนาคม 2568

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 14 มีนาคม 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 21 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

การจัดการความรู้ซึ่งถือว่าเป็นทักษะสำคัญที่จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนบรรลุตาม
วิสัยทัศน์ที่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ ได้กำหนดขึ้น เพราะการจัดการความรู้เป็น
รูปแบบหนึ่งที่ใช้แก้ปัญหาในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยเฉพาะทักษะในการแก้ปัญหาของผู้เรียน
ที่ยังไม่บรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาเพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 400 คน ประกอบด้วยนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

วิทยาเขตกรุงเทพ โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการเชิงถดถอย

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทั้งหมดส่งผลต่อการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ โดยปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจแนวคิดมีค่าอิทธิพลมากที่สุด ($\beta = 0.128$, $p < 0.05$) รองลงมาเป็นปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ($\beta = 0.010$, $p < 0.05$) และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\beta = 0.018$, $p < 0.05$) โดยมีค่าอิทธิพลรวมที่ระดับค่าอิทธิพลที่ 0.82 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติสามารถนำเครื่องมือ หรือข้อมูลที่ได้จากการวิจัย เช่น แบบวัดการจัดการความรู้ไปใช้ในการศึกษาทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษาในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ หรือใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในการพัฒนาทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษาในอนาคตได้

คำสำคัญ: วัฒนธรรมองค์กร, เทคโนโลยีสารสนเทศ, การจัดการความรู้

Abstract

Knowledge management is considered an important skill that will result in the achievement of students according to the vision of Thailand National Sports University, Bangkok Campus. Because knowledge management is a form used to solve problems in increasing the achievement of students, especially problem-solving skills of students who have not yet reached the specified criteria. This research focuses on studying to find the factors that affect the knowledge management of Thailand National Sports University, Bangkok Campus to be more effective. This research aims to study the factors that affect the knowledge management of students of Thailand National Sports University, Bangkok Campus. The sample group used in the research is 400 people, consisting of students of Thailand National Sports University, Bangkok Campus. The research instrument was a questionnaire. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation and regression equation analysis.

The findings revealed that all factors affect the knowledge management of students of Thailand National Sports University, Bangkok Campus. The factor of knowledge and understanding of concepts had the highest value ($\beta = 0.128$, $p < 0.05$), followed by organizational culture factor ($\beta = 0.010$, $p < 0.05$) and information technology factor ($\beta = 0.018$, $p < 0.05$), with a total influence value at the influence level of 0.82, which is statistically significant at the 0.05 level. Thailand National Sports University, Bangkok Campus can use the tools or data obtained from the research, such as the knowledge management measurement form, to study the knowledge management skills of students in other colleges or universities, or use the data obtained from the research to develop the knowledge management skills of students in the future.

Keywords: organizational culture, information technology, knowledge management.

บทนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้องค์กรค้นหา เลือกรวบรวม เผยแพร่และถ่ายทอดสารสนเทศที่สำคัญและความรู้ความชำนาญที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมภายในองค์กร เช่น การแก้ปัญหา การวางแผนกลยุทธ์ และการตัดสินใจ และการจัดการความรู้ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของสถานศึกษาเช่นกันเพราะจะช่วยให้สามารถนำเอาข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่มาจัดระบบและพัฒนาเป็นองค์ความรู้เพื่อพัฒนาปัญญาของผู้เรียน การจัดการความรู้เป็นการเรียนรู้ที่เรียนจากการปฏิบัติเป็นตัวนำเพราะทำให้เกิดประสบการณ์และวิธีการทำงานที่ดีการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการมากกว่าผลผลิต เน้นวิธีการหาคำตอบมากกว่าคำตอบ เน้นทักษะในการเรียนมากกว่าสิ่งที่เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนที่มีความพร้อมในด้านองค์ความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะทางกายและจิตใจ ทั้งส่วนที่เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ เชิงสากล ซึ่งทักษะที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ ก็คือความสามารถในการจัดการ เป็นทักษะที่จะทำให้ผู้เรียนเพราะเป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคต เป็นส่วนช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบ ขั้นตอนและผ่านพ้นไปได้ด้วยดี โดยเมื่อประสบกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตก็จะสามารถเลือกใช้ความรู้ หรือสามารถแสวงหาความรู้เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม (Von Krogh et al., 2000)

องค์กรในปัจจุบันนี้ เผชิญความท้าทายกับการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์จากเศรษฐกิจที่เน้นด้านอุตสาหกรรม เป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยความรู้ ความท้าทายเหล่านี้ ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและข้อจำกัดต่อการดำเนินงานขององค์กร ส่งผลให้ปัจจัยที่เคยส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรเปลี่ยนไป วิธีการดำเนินงานแบบเก่าและโครงสร้างแบบเก่าไม่สามารถนำไปแก้ปัญหาใหม่ได้ ดังนั้น ความสามารถขององค์กรในอนาคต ขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้างความได้เปรียบขึ้นมาใหม่ให้รวดเร็ว比别人 และรวดเร็วกว่าการสูญเสียของความได้เปรียบเดิม การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสถาบันอุดมศึกษา ทำให้สถาบันอุดมศึกษามีเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวิชาการ การบริหารบุคคล และทรัพยากร และต้องเน้นการสร้างองค์ความรู้ (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2546: 13) สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ยังประสบปัญหาหลายประการ เช่น คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้จ้างงาน การที่สถาบันอุดมศึกษาจะผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะตามเป้าหมายและปรัชญาของแต่ละสถาบันนั้น ต้องอาศัยปัจจัยและกระบวนการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ ผู้บริหาร หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และองค์ประกอบที่สำคัญของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนานั้น นั่นคือผู้เรียนซึ่งถือเป็นผลผลิตหลักของพันธกิจของสถานศึกษาจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในปี 2551 ที่ผ่านมา พบว่ามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนมากมาย ได้แก่ ต้นทุนนักศึกษาที่เข้ามาคุณภาพต่ำ มีฐานความรู้ต่ำ/ขาดความสนใจในการเรียน มีหลักสูตรใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย ผู้เรียนเกิดความไม่มั่นใจว่าจะยั่งยืน ระบบการวัดผล เช่น เกรด E ไม่นำมาคิดค่าเฉลี่ย มองว่าไม่แฟร์นัก นักศึกษาจึงขาดความสนใจ ปัญหาการสอน พนักงานมหาวิทยาลัยสอนมาก เพราะต้องสอนวันเสาร์และอาทิตย์ด้วยเป็นผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และจากการสัมภาษณ์นักศึกษาที่กับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนนั้น สรุปใจความได้ว่า นักศึกษาต้องการให้จัดการเรียนการสอนที่เน้น การปฏิบัติจริง ซึ่งบางรายวิชาจัดให้ได้อย่างเต็มที่ ต้องการให้อำนวยความสะดวกในเรื่องอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น (จักรพรรดิ วัฒนา, 2550)

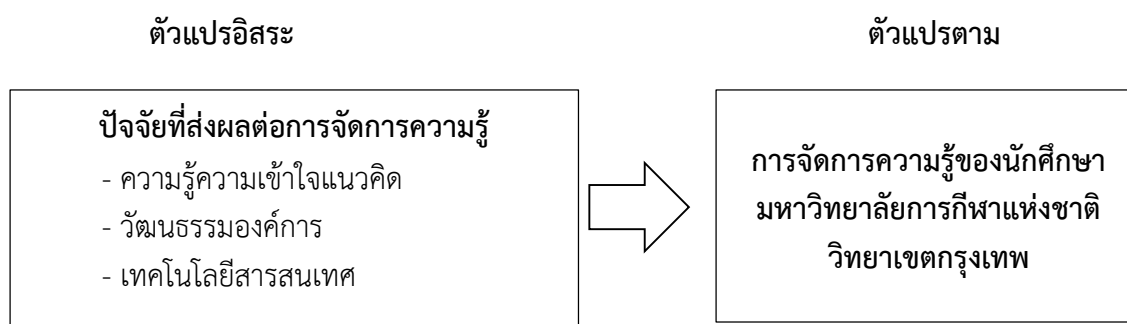
ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ จึงได้ศึกษาทักษะการจัดการความรู้ ซึ่งถือว่าเป็นทักษะสำคัญที่จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพได้กำหนดขึ้น จากปัญหาที่กล่าวมา มีวิธีแก้ไขปัญหาได้หลายวิธี โดยหนึ่งในนั้น คือ การจัดการความรู้ (Knowledge Management-KM) เพราะการจัดการความรู้เป็นรูปแบบหนึ่งที่ใช้แก้ปัญหาในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยเฉพาะทักษะในการแก้ปัญหาของผู้เรียนที่ยังไม่บรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดการจัดการความรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการของการสร้างคุณค่าจากทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ขององค์กร คือ ทักษะปัญญา รวมทั้งทุนมนุษย์ ทุนทางโครงสร้าง และทุนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล Cordeiro, et al. (2024) การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่มีการนำเอาความรู้มาใช้ในการพัฒนาองค์การ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดความรู้ที่ต้องการใช้ (define) โดยการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การมากำหนดความรู้ที่ต้องการใช้ 2) การสร้างความรู้ (create) โดยผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเกิดขึ้นทั้งก่อนลงมือทำงาน ระหว่างการทำงาน และสรุปประมวลประสบการณ์ หลังจากการทำงาน โดยจัดทำขึ้นในรูปแบบเอกสาร เช่น บทความ คู่มือ ตำรา เอกสาร คำสอน หลักสูตร รายงานวิจัยในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ความรู้ เช่น ซอฟต์แวร์ สื่อและอุปกรณ์ และในรูปแบบของกระบวนการ เช่น การระดมสมอง (brain storming) การอภิปราย (discussion) 3) การเสาะหาและยึดกุมความรู้ (capture) เป็นการเสาะหา และยึดกุมความรู้ที่กระจัดกระจาย หรือแฝงอยู่ตามที่ต่างๆ มาใช้ประโยชน์และดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดทักษะ และความชำนาญ ซึ่งมีกระบวนการ

ในการเสาะหาและยึดกุมความรู้ 4) การกลั่นกรอง (distill) มีการกลั่นกรองและจัดระบบระเบียบของความรู้ทั้งในแง่ของ การจัดทำระบบสารความรู้ การประมวลความรู้ ได้แก่ การเลือก และคัดสรรความรู้ การปรับปรุงแก้ไขความรู้ ได้แก่ การสำรวจความคิดเห็นของพนักงาน การตรวจสอบความรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ การเก็บรักษา โดยเก็บไว้ในฐานความรู้ แพ้มความรู้ และเก็บไว้ในตัวบุคคล คือ ผู้บริหาร/ผู้เชี่ยวชาญ 5) การแลกเปลี่ยนความรู้ (sharing) มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้พนักงานในองค์กรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ เช่น การระดมความคิด การทำงานเป็นทีม การให้คำปรึกษา การศึกษาดูงาน การเผยแพร่ และถ่ายทอด เช่น การพิมพ์เผยแพร่ การบรรยาย การสาธิต การประชุม การอบรมสัมมนา การฝึกทักษะ 6) การใช้ความรู้ (use) เป็นการให้พนักงานได้มีการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กรมาใช้ในรูปแบบต่างๆ (ทิตนา แชนมณี, 2552)

แนวคิดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้

Ratna, et al. (2024) การที่องค์กรจะนำหลักการบริหารจัดการความรู้มาใช้ได้อย่างประสบความสำเร็จนั้นนอกจากจะดำเนินการตามกระบวนการจัดการความรู้แล้ว องค์กรต้องคำนึงปัจจัยที่จะสนับสนุนการจัดการความรู้ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากมายต่อการจัดการความรู้ที่นำมาใช้ในองค์กร ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการความรู้ประกอบด้วย 5 ประการสำคัญ (Sumbal, et al., 2024) ประกอบด้วย (1) ภาวะผู้นำและกลยุทธ์ การจัดการความรู้จะประสบความสำเร็จอย่างดียิ่งจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารองค์กร ผู้บริหารจะต้องเข้าใจแนวคิดและตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับการจัดการความรู้เพื่อจะสามารถสื่อสารและผลักดันให้มีการจัดการความรู้ในองค์กรนอกเหนือจากการสนับสนุนจากผู้บริหารแล้ว ปัจจัยหลักที่ช่วยให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จในการจัดการความรู้ได้ กล่าวคือ ทิศทางและกลยุทธ์ที่ชัดเจนของการจัดการความรู้เพื่อที่จะนำเอาเป้าหมายของการจัดการความรู้มากำหนดเป็นแผนงานและกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ (2) วัฒนธรรมองค์กร สิ่งที่ช่วยให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จในการจัดการความรู้ได้กล่าวคือ วัฒนธรรมของการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างบุคคลภายในองค์กร บางองค์กรพบว่า บุคลากรภายในไม่ยอมที่จะและเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพราะกลัวว่าตัวเองจะหมดความสำคัญไป สิ่งเหล่านี้จะเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่กีดขวางแบ่งปันความรู้ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาอัน ดังนั้น องค์กรจะต้องทำความเข้าใจถึงอุปสรรคต่างๆ พยายามหาวิธีการที่จะกำจัดอุปสรรคต่างๆ เหล่านั้นออกไป โดยการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรให้เอื้อต่อการและเปลี่ยนความรู้จะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะทำให้บุคลากรในองค์กรตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลง (3) เทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านการจัดการความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนสำคัญ โดยเฉพาะระบบ Internet และระบบ Intranet ช่วยให้การแลกเปลี่ยนความรู้สามารถทำได้ง่ายขึ้น รวมทั้งระบบฐานข้อมูลพื้นฐาน และ Knowledge Portal ที่มีความทันสมัยจะมีส่วนช่วยให้การจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยภาพรวมแล้วเทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนสำคัญในการช่วยให้คนสามารถค้นหาความรู้ ดึงเอาความรู้ไปใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดเก็บเป็นระเบียบ อย่างไรก็ตาม การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในองค์กรจะต้องมีความมั่นใจว่าระบบเทคโนโลยีนั้นสามารถเชื่อมต่อหรือบูรณาการเข้ากับระบบเดิมที่มีอยู่และใช้ได้ง่าย ทำให้การแลกเปลี่ยนความรู้เกิดได้รวดเร็วและสะดวกยิ่งขึ้น (Cordeiro, et al., 2024)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแบ่งตามสัดส่วนของนักศึกษา 3 คณะ คือ

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 150 คน คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 100 คน และคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 150 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Yamane (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545: 26) ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยมีดังนี้

1. ขั้นเตรียมสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ทำการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาข้อมูล เอกสารและงานวิจัยต่างๆ นำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire)

1.2 นำเสนอที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ พิจารณาและแก้ไข เพื่อให้เนื้อหาในแบบสอบถามมีความเที่ยงตรง (Content validity) ชัดเจนและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนด้านความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของเครื่องมือ นั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำนวน 30 ชุด ไปทำการทดสอบ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะตรงตามกลุ่ม เป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อทดสอบความเข้าใจคำถามกลุ่มตัวอย่าง และการสื่อความหมายของแต่ละคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. ขั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้ต่อกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 400 ชุด

2.2 เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบตามที่กำหนดไว้แล้ว ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุด ตรวจให้คะแนนและลงรหัสข้อมูลในแต่ละส่วนของแบบสอบถามทั้งหมดบันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติในขั้นตอนต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยสามารถวิเคราะห์แบบสอบถามได้ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และระดับชั้นปีการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแสดงข้อมูลตารางแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยใช้การพยากรณ์ตัวแปรตามด้วยค่าความสัมพันธ์ ซึ่งเรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (regression coefficient) เพื่อศึกษาความมีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเส้นตรงแบบง่าย (simple linear regression analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 218 คน ร้อย 54.36 รองลงมา เป็นเพศชาย จำนวน 182 คน ร้อยละ 45.64 ตามลำดับ ระดับชั้นปีการศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 120 คน ร้อยละ 30 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 108 คน ร้อยละ 27 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 95 คน ร้อยละ 23.75 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 77 คน ร้อยละ 19.25

ผลการทดสอบสมมติฐาน

H1 ความรู้ความเข้าใจแนวคิดส่งผลต่อการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ

H2 วัฒนธรรมองค์การส่งผลต่อการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ

H3 เทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความรู้ความเข้าใจแนวคิด วัฒนธรรมองค์การ และเทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้	การจัดการความรู้		
	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจแนวคิด	.736	.000	ค่อนข้างสูง
ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ	.767	.000	ค่อนข้างสูง
ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	.763	.000	ค่อนข้างสูง

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์พบว่าปัจจัยทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านการจัดการความรู้รวมมีค่านัยสำคัญเท่ากับ .000 โดยปัจจัยความรู้ความเข้าใจแนวคิด วัฒนธรรมองค์การและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าระดับสหสัมพันธ์ค่อนข้างสูง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเส้นตรงแบบง่าย (simple linear regression analysis) ของตัวแปรปัจจัยความรู้ความเข้าใจแนวคิด วัฒนธรรมองค์การและเทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้	การจัดการความรู้				
	b	SE b	Beta	t	Sig.
ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจแนวคิด	.128	.060	.132	2.098	.035
ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ	.010	.073	.010	.139	.890
ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	.018	.071	.019	.258	.797
ค่าคงที่ (constant) = .311					
$R = .925$ $R^2 = .855$ $R^2_{adj} = .844$ $F = 75.515$ $p\text{-value} < .000$					

จากตารางที่ 2 การศึกษาปัจจัยความรู้ความเข้าใจแนวคิด วัฒนธรรมองค์การและเทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ พบว่ามี

ตัวแปรปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจแนวคิด วัฒนธรรมองค์การและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ร่วมกันทำนาย ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \text{ value} < 0.001$) ซึ่งตัวแปรทั้งสองสามารถอธิบายการผันแปรการจัดการความรู้ได้ร้อยละ 85.5 ($R^2 = 0.855$)

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้

(การจัดการความรู้) = $.311 + 0.128$ (ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจแนวคิด) + $.010$ (ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ) + $.018$ (ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ ที่ประกอบด้วยปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมองค์การและปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลเชิงบวกต่อการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ ซึ่งสอดคล้องกับ ตามแนวคิดการจัดการความรู้ ความรู้ความเข้าใจแนวคิดถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการจัดการความรู้ ทำให้บุคลากรหรือทรัพยากรมนุษย์จำเป็นต้องมีความเข้าใจถึงการเรียนรู้ภายในองค์การ และการจัดการความรู้ รวมถึงขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ให้เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นภายในองค์การได้อย่างแท้จริง (Liu, et al., 2024)

Cordeiro, et al. (2024) ตามแนวคิดการจัดการความรู้ วัฒนธรรมองค์การถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ให้ประสบความสำเร็จในหน่วยงาน เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นภายในองค์การบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่จะมีพฤติกรรมการแสดงออกเป็นไปอย่างชัดเจน สามารถจับต้องได้ และสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในวัฒนธรรมเป็นระบบคุณค่า และความเชื่อ ค่านิยมร่วมกันของหน่วยงาน ถือเป็น การกำหนดพฤติกรรมของบุคลากรในหน่วยงานนั้นๆ นำมาสู่การปรับตัวที่มีต่อสภาพแวดล้อม ตลอดจนกระบวนการปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นๆ

ในปัจจุบันหนึ่งในอีกเครื่องมือสนับสนุนการจัดการความรู้ภายในองค์การภาครัฐนั้นคือ เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างมากทั้งความรู้แบบชัดเจน และความรู้แบบไม่ชัดเจนจากกระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งเริ่มต้นจากการสร้างความรู้ การประมวลความรู้ การแบ่งปันความรู้ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้ โดยผ่านช่องทางการสื่อสารและการเผยแพร่อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในขณะเดียวกันยังคงตระหนักในการสร้างความสมดุลทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัยทันกับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นอกจากนี้การนำความรู้ไปใช้ จึงควรมีความยืดหยุ่นในการสร้างความรู้ต่างๆ สนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้สอดคล้องกับวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการแบ่งปันความรู้ภายในหน่วยงานนั้นๆ ด้วย (Liu, et al., 2024)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในความรู้ความเข้าใจแนวคิด ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งเฉพาะทางต่างๆ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากในการจัดการความรู้ต่อไป เพื่อมิให้ความรู้ที่มีอยู่ภายในหน่วยงานสูญหายไป เมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่งงาน การลาออก และการเกษียณอายุราชการของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนั้นจึงมีความจำเป็นในการดำเนินการจัดการความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตลอดเวลา

2) ควรมีรูปแบบการจัดการความรู้ที่มีความชัดเจนมากขึ้น และตระหนักการให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ตลอดจนส่วนกลางของมหาวิทยาลัยควรติดตามการปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานทั้งหน่วยงานจัดการเรียนการสอน และหน่วยงานสายสนับสนุนให้มีความเข้มข้น ครอบคลุม ประเด็นการจัดการความรู้ในเรื่องอื่นๆ และการนำไปปฏิบัติมากขึ้นในงานที่รับผิดชอบ ตลอดจนการติดตามการปฏิบัติงานประจำนั้นๆ และการประเมินผลที่มีความเที่ยงตรง ความแม่นยำและเป็นมาตรฐานเดียวกัน นำเครื่องมือการวัดผลมาใช้ได้อย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

3) ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีเวลาดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้มากขึ้น ในประเด็นการจัดการความรู้ที่มีความจำเป็น และอาศัยเวลาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางเทคโนโลยีที่มากขึ้น ผ่านการฝึกอบรม การฝึกงาน การสอนงาน และการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้กิจกรรมต่างๆ สอดแทรกอยู่ในงานประจำอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีที่ทันสมัยและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต้องใช้เวลาในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเพื่อการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนในฐานะหน่วยงานจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ด้วยระยะเวลาในการศึกษาที่จำกัด ประกอบกับกระบวนการจัดการความรู้นั้นมีรายละเอียดการดำเนินงานมาก และเนื้อหาสาระแต่ละกระบวนการแตกต่างกันออกไป ในโอกาสต่อไปจึงควรแยกประเด็นทางการศึกษา เพื่อผู้ศึกษาจะได้เข้าใจและทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ อย่างละเอียดและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2) เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนำการจัดการความรู้มาใช้ในหน่วยงาน ในโอกาสต่อไป ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบผลของการนำแนวคิดการจัดการความรู้กับหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน หรือหน่วยงานในรูปแบบอื่นๆ เพื่อความเข้าใจถึงความคุ้มค่าอย่างแท้จริงในการนำการจัดการความรู้มาประยุกต์ใช้

3) จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ข้อมูลทั้งหมดจึงมาจากการค้นคว้าเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เจาะลึกของบุคลากร ทั้งผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ร่วมด้วย เพื่อการศึกษาในหน่วยงานจัดการเรียนการสอนและหน่วยงานสายสนับสนุนที่มีบริบทเนื้อหาที่มีความละเอียดยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักรพรรดิ วัฒนา. (2550). การจัดการความรู้ของครู. *วารสารวิทยาสาร*. 106(4): 18-21.
- ทิตินา แคมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชัย มีชาติ. (2556). *พฤติกรรมกรรมการบริหารองค์การสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2550). *สภาวะการศึกษาไทยปี 2549/2550 “การแก้ปัญหาและการปฏิรูปการศึกษา อย่างเป็นระบบองค์รวม”*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สุภาพร สายสวาท. (2548). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก. *วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- สุวรรณ เจริญเสาวภาคย์ และคณะ. (2548). *การจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ก.พลพิมพ์ (1996) จำกัด.
- Cordeiro, E. R., Lermen, F. H., Mello, M. C., Ferraris, A. and Valaskova, K. (2024). Knowledge management in small and medium enterprises: a systematic literature review, bibliometric analysis, and research agenda. *Journal of Knowledge Management*, 28(2), 590-612. <https://doi.org/10.1108/JKM-10-2022-0800>.
- Hellstroem T, Malmqvist U, Mikaelsson J. Knowledge brokerage in a software engineering firm: Towards a practical model for managing knowledge work in social networks. http://www.imit.se/intro/order/rapporter/2001_118.pdf.
- Kucza, Timo (2001). *Knowledge Management Process Model*. [Online]. Retrieved from: <http://www.inf.vtt.fi/pdf/publications/2001/p455.pdf> [25 July2006].
- Liu, W., Liu, Y., Zhu, X., Nespoli, P., Profita, F., Huang, L. and Xu, Y. (2024), "Digital entrepreneurship: towards a knowledge management perspective", *Journal of Knowledge Management*, Vol. 28 No. 2, pp. 341-354. <https://doi.org/10.1108/JKM-12-2022-0977>.
- Ratna, S., Saide, S., Putri, A.M., Indrajit, R.E. and Muwardi, D. (2024), "Digital transformation in tourism and hospitality industry: a literature review of blockchain, financial technology, and knowledge management", *EuroMed Journal of Business*, Vol. 19 No. 1, pp. 84-112. <https://doi.org/10.1108/EMJB-04-2023-0118>.
- Sumbal, M.S., Amber, Q., Tariq, A., Raziq, M.M. and Tsui, E. (2024), "Wind of change: how ChatGPT and big data can reshape the knowledge management paradigm?". *Industrial Management & Data Systems*, Vol. 124 No. 9, pp. 2736-2757. <https://doi.org/10.1108/IMDS-06-2023-0360>.
- Von Krogh G, Ichijo K, Nonaka I. (2000). *Enabling Knowledge Creation: How to Unlock the Mystery of Tacit Knowledge and Release the Power of Innovation*. Oxford: Oxford University Press.